

ผลของการใช้โปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์ต่อความโกรธของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดชลบุรี

สากล คำภูมิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2548

ISBN 974-502-505-4

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ สากล คำภูมิ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ วิณี ชิดเชิดวงศ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ วิณี ชิดเชิดวงศ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. สมพร สุทัศนีย์)

.....กรรมการ

(ดร.วรรณิภา อัสวชัยสุวิกรม)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 16 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2548

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2547

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์วิณี ชิดเชิดวงศ์ กรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ดร.วีระ พงษ์รักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.เรียม ศรีทอง รองศาสตราจารย์นันทิกา แยมสรวล ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม ที่กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือให้คำปรึกษาในเรื่องสถิติการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนแสนสุข และผู้อำนวยการโรงเรียนบางละมุง ตลอดจนคณะครูและนักเรียนในโรงเรียนที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ รวมทั้งนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาหอ 18 ที่มีส่วนช่วยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือ ซึ่งมีส่วนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณมารดา ญาติพี่น้อง ภรรยาพร้อมบุตรธิดาที่คอยให้กำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัยจนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอให้คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีส่วนร่วมสนับสนุนการศึกษาของผู้ที่สนใจสืบไป ขออุทิศคุณงามความดีให้กับบิดา-พี่ชายที่แสนดีและเสียสละ

สากต คำภูมิ

46910887: สาขาวิชา: จิตวิทยาการแนะแนว; กศ.ม. (การศึกษามหาบัณฑิต)

คำสำคัญ: โปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์/ความโกรธ

สากล คำภูมิ: ผลของการใช้โปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์ต่อความโกรธของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดชลบุรี (THE EFFECTS OF EMOTIONAL QUOTIENT PROGRAM
ON ANGER BEHAVIOR OF MATTHAYOMSUKSA II STUDENTS IN CHONBURI
PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: สมคิด บุญเรือง, ค.ด., วิณี ชิดเชิดวงศ์, กศ.ม., ไพรัตน์
วงษ์นาม, ค.ด. 114 หน้า. ปี พ.ศ. 2548. ISBN 974-502-505-4

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรม
ความฉลาดทางอารมณ์ต่อความโกรธของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดชลบุรี ที่มีคะแนน
ความโกรธสูงกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์ความ
แปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนกลุ่มทดลองมีความโกรธในระยะหลังการทดลอง
และระยะติดตามผลต่ำกว่าระยะก่อนการทดลอง และต่ำกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 แต่นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความโกรธ ในระยะหลังการทดลอง และติดตามผล
แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

46910887: MAJOR: GUIDANCE PSYCHOLOGY; M.Ed. (GUIDANCE PSYCHOLOGY)

KEYWORD: EMOTIONAL QUOTIENT PROGRAM/ANGER

SAKOL KAMPUMEE: THE EFFECTS OF EMOTIONAL QUOTIENT PROGRAM ON ANGER BEHAVIOR OF MATTHAYOMSUKSA II STUDENTS IN CHONBURI PROVINCE. THESIS ADVISOR: SOMKID BOONRUANG, Ph.D., VINEE CHITCHUTVONG, M.Ed., PIRAT WONGNAM, Ph.D. 114 P. 2005 ISBN 974-502-505-4

The purpose of this experimental research was to study the effects of emotional quotient program on anger behavior of Matthayomsuksa II students. The subjects were random sampling from the students who had the scores on the anger scale higher than 75th percentile. The data were analyzed by repeated-measure analysis of variance: one between-subjects variable and one within- subjects variable.

The results revealed that the interaction between the methods and the duration for the experiment was found statistically significant at .05 level. The students in the experimental group demonstrated significantly lower anger scores at .05 level in the post-test and the follow-up than during the pre-test and than the control group. However, no significant differences were found in the anger scores of the experimental group in the post-test and in the follow-up.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความโกรธ.....	6
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความโกรธ.....	14
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์.....	26
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม.....	33
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	36
การดำเนินการทดลอง.....	39
วิธีดำเนินการทดลอง.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	55
สรุปผลการวิจัย.....	55
อภิปรายผล.....	55
ข้อเสนอแนะ.....	59
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก.....	68
ภาคผนวก ก.....	69
ภาคผนวก ข.....	76
ภาคผนวก ค.....	82
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	114

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	คะแนนเฉลี่ยความโกรธในระยะก่อนการทดลองระยะหลังทดลองและระยะ ติดตามผล ของนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์และกลุ่มควบคุม.....	44
2	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อศึกษาผลหลักของวิธีการทดลอง ระยะเวลาของ การทดลองและปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง.....	47
3	การทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะก่อนการทดลอง.....	49
4	ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะหลังการทดลอง.....	50
5	ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะติดตามผล.....	51
6	ผลการทดสอบย่อยของคะแนนเฉลี่ยความโกรธของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับ โปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์ ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล.....	52
7	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความโกรธของกลุ่มทดลองของนักเรียนที่ได้รับโปรแกรม ความฉลาดทางอารมณ์เป็นรายคู่ ในระยะก่อนทดลอง ระยะหลังการทดลอง และ ระยะติดตามผลด้วยวิธีการทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์.....	53
8	ผลการทดสอบย่อยคะแนนเฉลี่ยความโกรธของนักเรียนกลุ่มควบคุมในระยะ ก่อนทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล.....	54

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ภาพแสดงวงจรสัมพันธ์ภาพ.....	24
2 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความโกรธของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับ โปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์และกลุ่มควบคุมในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง.....	45
3 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความโกรธในระยะต่าง ๆ ของการทดลองในกลุ่ม นักเรียนที่ได้รับ โปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์ และนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	46
4 กราฟเส้นแสดงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง....	48